

KIRÁLY DÁVID

Történelem

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Prof. Dr. Hermann Róbert

egyetemi tanár, KRE BTK

GÖRGEI ÉS RADEZKY PARANCSNOKI MAGATARTÁSAINAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA A TAVASZI HADJÁRATBAN, ILLETVE AZ ÉSZAK-ITÁLIAI HADJÁRAT TÁMADÓ SZAKASZÁBAN

Kulcsszavak: Görgei, Radetzky, hadtörténet, XIX. század, összehasonlítás

A történelemoktatásban külön kezeljük a hazai és az ún. egyetemes történelmet. Bár ez a szemlélet a megismerés szempontjából praktikus, hiszen saját történelme mindenkinek fontosabb, e szemlélet hátránya, hogy megnehezíti annak elhelyezését a „nagy egészben”. Tanulmányom tárgyául ebben a szellemben két olyan hadvezért választottam, akik kortársak, és akiket külön-külön ismerünk, de összehasonlításuk által közelebb hozható egymáshoz a fenti két nagy történelmi kategória. Ők Görgei Artúr, és Joseph Wenzel Radetzky.

Ahhoz, hogy a munka alapjait megteremtsem, a következő lépéseken mentem végig: Először is egy időintervallumot kellett találnom, amelyben hasonló helyzetben láthatjuk őket. Így esett a választásom két támadó hadműveletre, melyben mindketten főparancsnokok voltak, Radetzky '48-as kitörésére az észak-itáliai erőd-négyszögből, és a Görgei vezette '49-es tavaszi hadjáratra. Ezután igyekeztem minden, az eseményeket befolyásoló tényezőt számba venni, mint az életutak, a terep, a hadtudomány akkori állása, hadseregeik létszáma, felszerelése, kiképzettsége.

Végül mindezek ismeretében különbségeket és hasonlóságokat kerestem a vezetési attitűd és teljesítmény terén a két hadvezér között. Hogyan szereztek információt ellenségük hollétéről, erejéről és szándékáról? Milyen hadterveket követtek, és mekkora szerepük volt a tervezési folyamatban? Működtek-e ezek a tervek, és ha nem, hol volt szükség beavatkozásra? Amikor szükség volt rá, milyen megoldásokat találtak? Az előbbi szempontokon kívül hangsúlyt fektettem arra, hogy ne csak a szakirodalmon, és a parancsnokok saját szemén keresztül lássam az eseményeket, hanem közvetlen alárendeltjeik (hadtest, hadosztály- és dandárparancsnokok, vezérkari tisztek) véleményét, képességeit és teljesítményeit is megismerjem, hiszen ők azok, akik a hadsereget és annak vezérét összekötik. Kutatásom alatt a következőkben találtam meg a két főparancsnok eredményességének okait: Kitűnően ismerték fel a széthúzott ellenséges arcvonalban rejlő kezdeményezési lehetőséget. Ismerték hadseregük képességeit, állapotát, és parancsnokait, akikre tudták, miben támaszkodhatnak. Kihívások esetén ismereteik és tehetségük révén kivitelezhető megoldást találtak, amit seregük képes volt végrehajtani. Végezetül az ellenség hibái is nagyban hozzájárultak a hadműveletek sikerességéhez.